

1. Η ΤΟΥΡΚΙΑ ΚΑΙ Η ΣΥΜΜΑΧΙΑ ΜΕ ΣΑΟΥΔΙΚΗ ΑΡΑΒΙΑ ΚΑΙ ΠΑΚΙΣΤΑΝ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . .24/01/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .24/01/2026

Σελίδα: 51

Innews AE - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

Η Τουρκία και η συμμαχία με Σαουδική Αραβία και Πακιστάν

ΓΝΩΜΗ

ΤΟΥ ΙΩΑΝΝΗ Ν. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗ

Οι πληροφορίες ότι η Τουρκία βρίσκεται σε διαπραγματεύσεις για την ένταξή της στη «Στρατηγική Συμφωνία Αμοιβαίας Αμύνης» (Strategic Mutual Defense Agreement-SMDA) η οποία υπεγράφη από τη Σαουδική Αραβία και Πακιστάν τη 17η Σεπτεμβρίου 2025 δεν εξέπληξαν τους ειδικούς περί την ασφάλεια στη Μέση Ανατολή. Οι προσπάθειες για την ανάπτυξη ενός συστήματος περιφερειακής ασφαλείας στη Μέση Ανατολή έχουν μακρά ιστορία. Το «Σύμφωνο της Βαγδάτης» (Baghdad Pact) συνήφθη το 1955 μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου, της Τουρκίας, του Ιράκ, του Ιράν και του Πακιστάν. Σκοπός του ήταν η ανάσχεση της σοβιετικής επιρροής στη Μέση Ανατολή και τις Ινδίες. Δεδομένου ότι η Ινδία είχε ήδη καλλιεργήσει στενές σχέσεις με τη Σοβιετική Ένωση, το Σύμφωνο φιλοδοξούσε να αξιοποιήσει την εναπομείνασα βρετανική επιρροή στην περιοχή με σκοπό την πρόσπιση των δυτικών συμφερόντων, αλλά και των καθεστώτων που ανησυχούσαν από τη διάδοση σοσιαλιστικών ιδεών στη Μέση Ανατολή. Το πραξικόπημα του 1959 στο Ιράκ οδήγησε στην αποχώρησή του από το Σύμφωνο το οποίο μετονομάστηκε σε «Οργανισμό Κεντρικής Συνθήκης» (Central Treaty Organisation-CENTO). Ο οργανισμός ατόνησε μετά την ισλαμική επανάσταση του Ιράν, η οποία του στέρησε ακόμη ένα πολύτιμο μέλος, ενώ η Τουρκία και το Πακιστάν καλλιεργήσαν πλέον την συνεργασία τους σε θέματα ασφαλείας χωρίς την ανάγκη βρετανικής διαμεσολαβήσεως.

Το οδηγεί την Τουρκία να εξετάσει την αμυντική σύμπραξη της με τη Σαουδική Αραβία και το Πακιστάν; Προφανώς η διάγνωση των περιφερειακών εξελίξεων από την 7η Οκτωβρίου 2023 και εξής ως άνευ προηγουμένου ενίσχυση του Ισραήλ σε βαθμό ώστε να απειλεί ζωτικά τουρκικά συμφέροντα. Τούτο συνδυάζεται και με μια εφεκτική αμερικανική πολιτική, η οποία έδειξε πρωτοφανή ανοχή στις ισραηλινές παραβιάσεις του διεθνούς δικαίου στη Γάζα και πέραν αυτής. Η στάση αυτή ξεκίνησε επί προεδρίας Μπάιντεν αλλά απέκτησε νέες διαστάσεις μετά την επάνοδο του Ντόναλντ Τραμπ, οπότε και η νέα αμερικανική κυβέρνηση φιλοδοξεί να μιμηθεί το παράδειγμα της κυβερνήσεως Νετανιάχου, ώστε να προωθήσει τα δικά της συμφέροντα ανά τον πλανήτη. Η πιθανή αμυντική συνεργασία της Τουρκίας με τη Σαουδική Αραβία και το Πακιστάν θα εξασφάλιζε συνέργειες και στα τρία κράτη. Το Πακιστάν διαθέτει πυρηνικά όπλα και τεχνολογία, η Σαουδική Αραβία αφθόνους χρηματικούς και ενεργειακούς πόρους, ενώ η Τουρκία διαθέτει έναν μεγάλο και καλά εκπαιδευμένο στρατό και μια δυναμική αμυντική βιομηχανία. Το ενδεχόμενο περαιτέρω αποσταθεροποιήσεως της Μέσης Ανατολής δεδομένης και της λαϊκής εξεγέρσεως κατά του θεοκρατικού καθεστώτος στο Ιράκ, αλλά και της πιθανότητας αμερικανικής επεμβάσεως, ενισχύει τη λογική της περιφερειακής συνεργασίας των τριών κρατών. Η δυσπιστία προς τις Ηνωμένες Πολιτείες και η προσπάθεια αποκτίσεως στρατηγικής αυτονομίας αποτελούν κοινό τόπο όχι μόνον για την Τουρκία αλλά και για άλλες δυνάμεις που διεκδικούν περιφερειακό ρόλο. Η ανησυχία για την αυγή ενός κόσμου χωρίς τη διεθνή τάξη όπως τη γνωρίσαμε από το τέλος του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου αναδεικνύεται σε συστατικό στοιχείο της νέας στρατηγικής ασφαλείας στην Τουρκία και πέραν αυτής.

Ο Ιωάννης Ν. Γρηγοριάδης είναι αναπληρωτής καθηγητής του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του Πανεπιστημίου Μπρίκεντ και επικεφαλής του Προγράμματος Τουρκίας του EUIAMET.